

Megjelenik hetenként kétszer
szerdán és szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely
(Vármegyeház udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 3000 K.
Egy évre . . . 12000 K.

Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.

Nyilttér
soronként 500 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
63. szám.

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
(kiadóhivatal)
63. szám.

Fejes István emléke

Megnyitó beszéd. A Kazinczy-Kör Fejes emlékünnepe elmondotta Enyedv Andor

A mi korunknak igazi hanyatlása nem a külső viszonyaink leromlásában, hanem abban a mindinkább szembeötölő fájdalmas és szomorú tényben van, hogy kezdenek ritkulni, elfogyni az igazi nagy embereink. Az a kultusz pl., amely a halott Tisza István emléke körül kifejlődött, nemcsak az ő nagy egyéniségének az utóhatásából, hanem abból a lehangoló beismerésből is táplálkozik, hogy az ő kidőltevel a közéletben olyan ír támadt, amit talán évtizedek alatt se lesz képes ennek a nemzetnek a regeneráló ereje betölteni; ő vele a magyar Géniusznak olyan megtestesítője hullott el, amelyet még „tucat” számára sem lehet egykönnyen kitermelni és felmutatni. Az a hódoló tisztelet, amellyel az Amerikát járó Apponyi Albertet körülvevesszük, szinte féltő remegéssé lesz, ha arra gondolunk, ha ő itthagynak bennünket, jön-e utána valaki, aki a magyar szónoki művészetnek, államférfiúi képességnek, emberi nagyságnak olyan osztatlan megbecsülést és elismerést tud szerezni a külföld előtt, amelyet ő szerzett.

A nemzet pedig a nagy embereiben él. Mi volna a zsidók története Mózes nélkül; a kereszténység Péter és Pál apostol nélkül; a magyar szabadság Rákóczi Fe-

renc és Kossuth Lajos nélkül? A nagy emberekben a nemzet lelke él s egy nemzetnek nem lehet nagyobb tévedése, sötétebb tragikum, mintha félreismeri, üldözi, megöli a nagy embereit; s nem lehet nagyobb szegénysége, mintha nem termel nagy embereket.

De hogy lehet nagy embereket termelni? A nagy emberek kultusza által. A nagy emberek emléke int, utal az egyéniségünk, képességeink nagyobb, merészebb lehetőségei felé; példájuk sarjztatja, terjeszti, sokasítja az ő nagy, kiemelkedő jellemvonásait, szüli az utódaikat.

Egy 10 évvel ezelőtt Istenben boldogult sátoraljaujhelyi nagy embernek, néhai Fejes Istvánnak az emlékét óhajtjuk a mai estén feleleveníteni. Mint író és költő fogjuk őt itt, az irodalmi estén, méltatni. Azonban méltóztatnak tudni, hogy az igazi író és költőt nem a tollforgatás ügyessége, nem a rímfaragás készsége, hanem lelki életének, érzés és gondolatvilágának rendkívüli gazdagsága, feszítőereje teszi. Fejes István költő volt, mert gazdag, a közönségesnél nagyobb méretű lelki élettel élő egyéniség volt. Költővé lett, mert magas szíriken járt, az eszmények csapongó hullámain ringatózott. Költővé lett, mert többet érzett meg másoknál az életből, a világból, a sorsból, a természetből, az emberekből, önmagából. Költővé lett, mert jobban, mélyebben, igazab-

ban szeretett; többet szenvedett, mint a prózai lelkek. Költővé lett, mert a szíve titkos világában csak a nagyoknak, a választottaknak kijáró sebek fakadtak, látások nyitlak, vajadások folytak, harcok harcolódtak. Költővé lett, mert meg volt telve a lelke dus, gazdag kifejezésre vágyó tartalommal; költővé tette a világ, amelyet hordozott s amely kényszerítette, hogy a tolmácsa, közlője, írója és lantos legyen.

A Fejes István nagy lelke, szeleme járjon itt ma közöttünk. Járuljon e mai ünnepi este is ahoz, hogy ez a csodás termékenységtől, nagy ihletéseket adó zempléni talaj, zempléni levegő még sok őhozza hasonló nagy egyéniséget adjon ennek a városnak, a nemzetnek, a világnak, amely szakadatlan sóvárgással várja a nagy embereknek, az Isten gyermekeinek megjelenését.

Városi közgyűlés

Sátoraljaujhely, dec. 4.

Kedden délután négy órára rendezett közgyűlésre hívta össze dr. Orbán Kálmán polgármester a város képviselőtestületét. A tárgysorozat legfontosabb tétele az 1923. évi költségvetés volt, László Ferenc főszámvevő nagy munkával és gondos hozzáértéssel készített munkálata, melynek rentabilitását a bizonyítja legjobban, hogy a közgyűlés egyhangulag,

bizalmának és elismerésének nyilvánítása mellett fogadta el. A költségvetés a 270.373,877 korona szükséglettel szemben 258.024,418 korona fedezetet biztosít s így a költségvetési hiány: 12.349,304 korona.

A gyámpénztári számadás akceptálása után a létszámcsokkentés tárgyában kelt belügyminiszeri leiratot s Karsa Sándor végkielégítésére vonatkozólag tett intézkedéseket vette tudomásul a képviselőtestület. Az újabb alkotott törvényeknek megfelelően módosította a város szervezési szabályrendeletét s a vigalmi adóval kapcsolatban fölemelte a kártyajáték vigalmi adóját.

A kéményseprési díjakat dec. hótól kezdve 500 koronára emelte s hozzájárult ahoz, hogy a mesterek a díjakat havonta utólagosan szedjék.

A nyilvános házak hatósági engedélyét annak idején a városi tanács megtagadta, mert a város fejlődése folytán ezen helyiségek a város forgalmasabb részébe jutottak. Alispáni határozat feloldotta a tanács ezen intézkedését s ezen határozatot a képviselőtestület megfelelően a belügyminisztériumhoz.

A pénzügyi bizottság javaslata alapján megszavazta a közgyűlés a tisztviselők és alkalmazottak magasabb illetményeit s perrel támadja meg a pénzügyi kincstárt a régi kórház telek vételárának nem fizetése miatt. Fölemelte

A proletárdiktatura Zemplén vármegyében

Írta: Dr. Kossuth János

(7)

I.

Bevezetés:

A történelmi anyag egybefoglalásának vázlatos ösmertése.

Az antant a monarchia hadseregének értékelésénél a nemzeti ellentétek kiélesedésére számított, mint bomlasztó, tehát energia csökkentő tényezőre. A szlávok — feltevésük és óhajtásuk szerint — vagy lanyhán, vagy sehogysem fognak verekedni. Itt-ott belső villongások láza fogja emészteni a kettős birodalmat, ami Németország szlávjaira sem maradhat hatás nélkül. Feltevésük Ausztriára nézve nem is bizonyult alaptalannak, ahol már a mozgósítás elején gyanus, vagy legalább iselkedvetlenítő jelenségek előzték meg annak a tályognak felfakadását, amely Csehországot foko-

zatosan az ellenségek közé sorakoztatta, végül vér nélküli diadal részesévé és északnyugati Magyarországot urává tette.

Magyarország azonban szilárd maradt a háború alatt. Egyetlen nemzetisége sem tagadta meg a hűséget. A tót együtt verítékezett és vérezett, majd együtt könnyezett magyar testvérel. Sőt egyebet is tett. Mikor a magyar lélek aláhanatott az oktoberizmus dögvéstől, a tótok — már ahol és amint lehetett — fegyvert fogtak és véreztek magyar hazájukért. Vesse azt minden magyar ember a lelkébe, hogy tót testvéreinken nem fogott se a hűtlenségre való csábítás, eredt legyen akár Benestől, akár Károlytól, se a Kun Béla dögsgazu lobogója s ha egyesek meg is tántorodtak, legalább megmaradtak férfiaknak.

A horvátok, bár politikai kérdésekben sok ellentét zavarta meg a magyarokkal való jó viszonyt, de az ellenség előtt osztottak hősiességben a magyarokkal, akár-

csak a Zrinyiek daliás korszakában. A bosnyákok, akik a szent korona jogcímén csatoltattak a birodalomhoz, hősök voltak mindenik arcvonalban. A hiencsek, határszéli horvátok, németek még a reménytelenségben is kitartottak a magyar hazához való hűségükben s akiket elszakított Trianon, ma is visszasírnak.

Az oláh és szerb nemzetiségek sem igazolták be az oláh és szerb kormányok részéről hangoztatott elszakadási vágyat a csatatereken, ahol kifogástalanul teljesítették a kötelességüket. Hazugság volt a magyar zsarnokságról elterjesztett hír s az, hogy a nemzetiségeket az elszakadás vágya sarkalja. Az 1848/9-iki példa hamis történelmi analógiára adott alkalmat. Akkor sikerült az osztrák szoldateszkának — főleg azért, mert a volt katonai Határőrvidék kész katonai szervezetére támaszkodott — Knicsanint zsoldosként pénzzel megvásárolni, aki martalócz hadát prédaszomjának kielégítésével hi-

tegette. Ámde a világháború kitörésekor, majd Románia beavatkozásakor se Péter, se Károly királyok manifesztumának nem volt fogantója s ami embertelenséget láttunk 1918-ban oláh és szerb részről, azokért a győzők lelkiismeretét terheli a felelősség.

A német, osztrák-magyar haditerv szerint reánk az orosz haderő letörésének a feladata várt. Véres, nehéz küzdelem volt s a feltartatás csak a Kárpát-vonalon sikerült, amely az orosz haderő jelentékeny részének felemésztesével járt. De milyen áron! Már a harc kezdete valóságos emberpocskolás volt a mi részünkről. Az orosz hadsereg számbeli és különösen tüzéségi fölénye elijesztő volt, amely a defenzívára alkalmatlan Galicziában szertelen áldozatokat követelt. Sok szép magyar zászlóaljnak az első csatája jóformán az utolsó is volt, a többi közt a 10-es honvédek 3-ik zászlóaljé, amelynek csak a roncsa maradt meg s várta a kiegészi-

az iparostanonciskolai tanítók óradíját, elintézte a fizetésemelési kérvényeket, a felső kereskedelmi iskolai költségvetést s a város kötetlékébe való felvétel s illetőség megállapítás iránti kérelmeket.

A Fejes-émlékünnepély

Sátoraljaujhely, dec. 1.

Az tette a Fejes István emlékére rendezett szombat esti kultúr-ünnepséget olyan meleggé és közvetlenné, hogy legnagyobb részben ahhoz a nemzedékhez tartozók sereglettek össze, amelyik még ismerte, látta Fejes István tiszteletreméltó nemes alakját, hiszen csak tíz éve annak, hogy megadta magát közös sorsunknak — a természet örökérvényű parancsának.

A tiszta és erős meggyőződések embere volt Fejes püspök, akinek törhetetlen hite keresztül sugárzott egész egyéniségén s akinek előkelő lelke a gyakorlati élet durva materiájától úgy fordult el, mint a mocsoktól s az ünnepség szereplőinek legnagyobb dicséretére válik, hogy megéreztek és kifejezték mindazt a finomságot, mely egyéniségének lényegét alkotta.

A régi tanítványok, barátok, tisztelők, hozzátartozók sereglettek össze a szombat esti emlékünnepségre a vármegyeháza nagyszobájába, hogy kegyelettel áldozzanak a magyar szellem kivételes ihletettségre egyéniségének.

Az ünnepséget a kör alelnökének, Enyedy Andornak megnyitó beszéde vezette be. Az ő meleg

tést. A sebesült szállító vonatok egymást érték, a hősi halottak száma egyre nagyobbodott. Lemberg eleste után, midőn az orosz hadsereg a Kárpátok felé hőkölőgött, nehéz aggodalom szállta meg különösen Északkeleti Magyarország lakosságát, melyet fokozott az a hír, hogy a német hadvezetőség Felsőmagyarországot harcintézkedésnek szánta, amiről — amint az később kitudódott, volt is szó. Ujhelyből már a nyár vége felé kezdtek szörványosan menekülni, különösen mikor a tehetősebb galicziai menekültek mind sűrűbben érkeztek Ujhelybe s rémhírekkel riasztgatták a különben is idegessé vált lakosságot.

Az aggodalom és zürzavar november és december elején hággott tetőfokára, amidőn az oroszok az Erdős-Kárpátokon keresztül törve Homonnáig nyomultak. Emlékezetes marad az Ujhelyiek előtt a trén átvonulása, amely órákon keresztül tartott s ijesztő hatást keltett. A rémhírek egymást érték s akadtak hiradók, akik már Bánóc, sőt Upor tájékán is látni vélték a rettenetes kozákokat.

(Folyt. köv.)

tónusu beszédművészetével rajzolta meg az ünnepség kereteit, a tanítvány áhítatával mesterének vonzó és tiszta portréját.

Gulyás József ódai szárnyalásu alkalmi költeményben rakta le nyelvünk nagy művésze elé az elismerés pálmáját s glóriás díszszel fonta körül a költő-püspök alakját, akinek emléke lobogó lánggal virraszt fölöttünk még a ma annyira csillagtalan magyar éjszakában is.

Novák Sándor mondotta az ünnepi beszédet a tudás és az értelem világosságával, a lelki közönség megértésével és a magyar lelkiség történelmi erejű meglátásával. A magyar szellemmel, a magyar étellel való kapcsolatot emelte ki Fejes István életének és irodalmi működésének méltatásában. Tanulmánya szabatosan és biztos erővel jellemezte a költőt és az embert, az író, akinek munkássága nemcsak esztétikailag, hanem etikailag is méltánylandó fejezetet alkot irodalmunk történetében.

A főiskolai énekkar Bathó János énektanár vezetésével adott elő Fejes vonatkozásu énekszámokat azzal az összhanggal, precizitással és tiszta stílussal, amelyek az énekkar szereplésének állandó kísérői. Kovács Sándor és Nagy Sándor főiskolai hallgatók pedig Fejes István költeményeiből szavaltak néhányat, nagy hatással és kifejező erővel.

Az egész harmonikus sikerű est egy az eddigieknél is melegebb kézszerítés volt a Kazinczy-Kör elnöke, Emödy László és a közönség között. Emödy László agilitásának, minden akadályt lebiró fáradozásainak eredménye volt a bensőséges sikerű ünnepség s a kulturát szerető s annak hatásait megértő közönség háláját fejezzük ki itt vele szemben, amiért a magyarság északi kapujánál a mélygyökerű magyar kultúra forrását buzogtatta elő Fejes István emlékeztetének megszentelésével.

Műkedvelői előadást

rendezett Sárospatakon f. hó 1-én és 2-án a sárospataki leányok Mária-kongregációja. A r. kath. fiúiskola kettős nagyterme mindkét napon zsufolásig megtelt úgy, hogy sokaknak még álló hely sem jutott. Ez a nagy érdeklődés bizonyítja az anyagi sikert, mely a szegény sorsu iskolás gyermekek karácsonyi felruházását van hivatva biztosítani. De ennél sok-

kal nagyobb az az erkölcsi siker, melyet Gruska Lajos pápai prelátus, apátplebános, a kongregáció prézese, a nemes szívű és jótékonyágáról ismeretes sárospataki plebános ért el a polgári leányiskola tanári karával, főleg Klacsó Béla igazgató, Dax Augustus tanárnő és a kongregáció szereplő tagjaival. A két felvonásos vígjátékban bemutatott alakítások nagy tetszést arattak, de a „Két bábu históriák” című daljáték művészi előadása szünni nem akaró tetszést váltottak ki a közönségből. Mély benyomást gyakorolt a szívekre Lippe Ilona gyönyörű szavalata „Az ezüst fátyol legendája” c. melodráma.

Előadás után megnyílt a baba vásár s a közönség a szomszédos teremben a kongregáció tagjai által készített és művészies érzékel konstruált babákat, krampuszokat, mikulásokat, nyuszikat és maczkókat szinte egymás ellenében igyekezett megvásárolni. Minden asztalnál ott voltak az elárúsító leányok, legtöbbször abban a jelmezben, melyben a színpadról lekerült. Nem volt nagy szükség a kínálatásra, mert a közönség úgy vette az egyes tárgyakat, mintha ingyen adták volna.

H I R E K.

Nagybányai Horthy Miklós

kormányzó névnapját ünnepeli holnap a csonkaország a magyar lélek sugárzó melegével s hódolatos tisztelettel köszönti a budai vár nagy lakóját, aki hálás nemzetének szeretetétől környezve dolgozik megértően Árpád népének jobb sorsán.

A többinél is melegebb Zemplénum és e város közönségének üdvözlése, hiszen még elevenen él azoknak a szép napoknak emléke, mikor alig néhány hete eljött az ősi Zemplén földjére, hogy lángolóbbá tegye itt is a tüzet a honszeretet oltárán s hirdesse erős hittel a magyarság örök evangéliumát: Magyarország feltámadását.

Ezen a kedves napon a Nagyurra tekint innen is minden magyar szem a bizalom őszintén sugárzó hűségével; a nemzeti akaratnak élő és hivatott megtestesítőjére repes föl minden szív s lelkünk imádságos fohászkozdása kér a Magasságbelől: „fényt nevére, áldást életére.”

— A „Zemplén” legközelebbi száma a szombati ünnepnapra való tekintettel pénteken este jelenik meg.

— Istentisztelet a kormányzó névnapján. A kormányzó névnapján csütörtökön, folyó hó 6-án, a református templomban reggel 8 órakor lesz istentisztelet.

— Aranylakodalom. Ideteki és tengerfalvi Meczner Béla főrendiházi tag, ny. főispán és neje miklósvári Miklós Lujza december 9-én ünneplik kiterjedt családjuk körében házasságuknak ötven éves évfordulóját. Ez alkalomból a református templomban délelőtt 10 órakor istentisztelet lesz. A vármegyénk és városunk társadalmának általános tiszteletétől és nagyrabecslésétől övezett családnak a Gondviselés különös kegyelmére mutató ezen örömmünnepben osztatlan melegséggel vesz részt a közönség is és őszinte szerencsekívánataival keresi föl a jubilánsokat családai életüknek meghatározó szép-ségű évfordulóján.

— A „Gazda” Bank építkezése. A budapesti Kossuth Lajos utcában, a Nemzeti Kaszinó és Országos Kaszinó tőzsomszedságában új bankpalota körvonalai bontakoznak ki. A nemrégiben alakult „Gazda” Bank részvénytársaság ugyanis megvásárolta a Magyar-Világ kávéházat és az ehhez kapcsolódó helyiségeket és tárgyalásokat folytat a házban megszerezhető egyéb helyiségek bekapcsolása tárgyában. A háztulajdonossal kötött szerződés értelmében a bank saját számára biztosította a házban későbbi időpontban megüresülő összes lakásokat és helyiségeket. Az átépítés munkálatait Hegedűs műszaki főtanácsos, a Gellért szálló tervezője készíti.

— Püspök helyett földönfutó lett Kirchnopf Gusztáv. Az erdélyi sajtó a legnagyobb felháborodással foglalkozik Kirchnopf Gusztáv kolozsvári evangélikus magyar lelkész tragédiájával. Tizenegy évig volt lelkésze ő a kolozsvári magyar református egyháznak, akit a magyar evangélikusság abban a mozgalmukban, a mellyel a szászoktól elkülönülten külön magyar püspökséget akartak létesíteni, püspöknek szemeltek ki, most kénytelen elhagyni Kolozsvárt s már bucsuzott is hivatásától, mert az oláh hatóságok rendőrileg megfosztották állásától és mint munkanélkülit kiutasították.

Megnyílt a Solymosi műkereskedő által rendezett **nagy karácsonyi képkiallítás** dec. 6-tól dec. 14-ig az úri Kaszinó és Kereskedelmi kör nagytermében

amely nagy művészeknek munkáiból áll, u. m.: Komáromi Katz, Mihálovics, Dudics Andor, Neogrády A., Ujváry I., Edvi Illés Aladár, Berkes A., Hayer A. stb. — A művészpártoló közönség el ne mulassza ezen szép kiállítást megtekinteni, mert a festmények nemcsak művésziek, hanem egyúttal a legszebbeszebb karácsonyi ajándékok.

ták Kolozsvárról. Miután a városi román hatóság nem volt hajlandó kolozsvári illetőségét elismerni, noha tizenegy éve állandóan egy helyben lakik és ott fizette adóját is, a rendőri hatóságok a határra toloncolják. Az esettel az erdélyi Magyar Párt is foglalkozott, sőt Sándor képviselő a bukaresti parlamentben fogja szóvá tenni ezt a hallatlan inzultusát az egész magyar kisebbségnek.

— **A színházi szezon.** Heltai színház igazgató hirdetményben tudatja az újhelyi közönséggel, hogy a két hónapra tervezett színházi szezon dec. 20-án megkezd. Heltai Újhelyben is a nyíregyházi színház helyárait alkalmazza, melyek a következők: Proscennium páholy 48.000, kis páholy 32.000, földszinti ülő I—VIII sor 3000, többi sötét 6000, kerzati ülő 4000, állóhely 2000 korona. Olyan magosak a mai viszonyok között is ezek a helyárak, hogy erős kétségeink vannak a szezon sikerét illetőleg. Szigeti Miklós titkár a napokban már megkezdte a bérletgyűjtést.

— **Főlemelték a polgári iskolai magánvizsgálatok díját.** A kultuszminiszter a polg. iskolai magán- és különbözeti vizsgálatok díját az eddigiek kétszeresére emelte. Közalkalmazottak, katonatisztek és altisztek a felemelt díjak felét fizetik.

— **Városi mozi.** Bemutatásra kerül dec. 6-án, csütörtökön este 6 és 9 órakor A Kölyök. 8-án szombaton este 6 és 8 órakor Ferrante, Nápoly hóhéra 7 felvonásban és Amerikai burleszk 1 felvonásban. 9-én vasárnap este 4, 6 és 8 órakor A legdrágább gyémánt, dráma 5 felvonásban, Ó házasodik és A Kormányzó bajai látogatása 1—1 felv.-ban.

— **A román „Ismeretlen katona” szobra kerül a lerombolt marosvásárhelyi Petőfi-szobor helyére.** Az egész erdélyi magyarságot heves izgalomban tartja az az eset, amely most ment végbe Marosvásárhelyen. Petőfi ottani szobrát egyszerűen utasítás értelmében lerombolták kivezényelt román munkások és egy Bukarestből szállított „Ismeretlen román katona” szobrot állítottak fel helyette. Az esemény meglepetésként hatott, amennyiben arról senki informálva nem volt és így elkerülhették a román hatóságok az előzetes ellenállás kellemtelenségeit. A marosvásárhelyi szobor eset ügyével az erdélyi Magyar Párt sürgősen foglalkozni és bizonyos, hogy az erdélyi magyar parlamenti képviselők valamelyike már a legközelebbi ülésen mond interpellációt erről a hamisítatlan román akcióról.

— **Egeret, patkányt biztosan kiirt a világhírű szabadalmazott Radikal irtóanyaggal.** Egy adag 3500 kor. Standard-laboratórium, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Telefon 82-74.

Ruhákat kifogástalanul tisztít, minden színre fest Rakovszky, Beresényi-utca 5. sz. Bérlió: Sárkány.

ZEMPLÉNI GAZDA

A Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlölye

Szerkesztő:

ILLÉSHÁZY ENDRE
A Zemplén várn. Gazd. Egyesület ügyv. titkára

GAZDABANK

Új kibocsájtási részvények jegyezhetőek a Gazdasági Egyesület titkári hivatalában. Egy újonnan kibocsájtott részvény ára 3000 K.

GAZDABANK

(I. E.) 3400 milliárdra becsülöm a magyar föld értékét. Tiszta a meztelen, a csupasz föld értékét. A beruházások, az ingatlanokon lévő épületek értéke ebbe nincs beszámítva. Ez kiteszi, vagy legalább is megközelíti a másik 3400 milliárdot. Nem becsülöm magasan: holdját átlag 2 millióval számítom.

Ez a rengeteg vagyon itt fekszik előttünk kihasználatlanul, vagy legalább is nem megfelelőleg hasznosítva a magyar haza, a magyar nemzet, a magyar társadalom javára. Nem hozza meg azt a hasznot, azt az áldást, amit meghoznia kellene.

Nem hozza pedig meg azért, mert hiányzik a kelést felidéző kovász: a *tőke*, mely nélkül a mai gazdasági berendezés mellett termelésre gondolni sem lehet.

A pénz, a tőke nálunk Magyarországon, jöhet itt egyedül a föld ad életet, soha nem állott a föld szolgálatában. Egy téves világnézet behatása alatt a pénz mindenkor merkantil érdekeket szolgál s a föld, az életet adó föld, mindenkor mostoha gyermeke volt a tőkének.

És soha nem volt annyira, mint éppen most, amikor nincs iparunk, nincs kereskedelmünk, amikor mindent, de mindent a földtől várhatunk csak.

A tőke ma is a kereskedelmet, az ipart, főleg a tőzsde törekvéseit támogatja, a földművelésnek, az állattenyésztésnek, a mezőgazdasággal összefüggő kereskedelmi és iparvállalatoknak nem jut belőle egyáltalán semmi sem.

A mezőgazdaság a három év óta mutatkozó kedvező konjunktúra mellett föntartja bár magát, de valóban nem erősödik, sőt szemmel láthatólag lerongyolódik. De mi lesz akkor, ha megszűnik a ma kedvezőnek látszó — csak nagy számokkal játszó — konjunktúra, ha bekövetkeznek a nehézségek napok?

Megmondom: a magyar föld az ölébe fog hullani a rettenetes meggazdagodott bankokráciának, s amint ma Budapest bérpalotái, tündéresen szép villái, villanegyedei kizárólag a budapesti — ötven év előtt még teljesen vagyontalan — pénzfjedelmek kezében van, úgy az ő kezeikbe

kerül a tejjel-mézszel folyó magyar Kánaán is.

Ezt mindenképpen el kell háritani. Az elhárítás egyetlen módja az, ha nem vérszegény altruista szövetkezeteket, de ha okulva a pénzfjedelmek adta példákön, merkantil alapon nyugvó, de kizárólag a magyar föld, a magyar mezőgazdaság érdekeit szolgáló pénztintézeteket állítunk a magyar mezőgazdaság szolgálatába.

Ez a gondolat hevitette azokat a férfiakat, akik a „Gazda” Bankot életre hívták. És ez a gondolat hozta össze rövid pár nap alatt azt az egy milliárdot, amely a „Gazda” Bank első alaptőkéjét képezte.

De mi ma egy milliárd: egy milliárd kevés, hogy kovász legyen egy 6800 milliárdos vagyonnak.

Sok-sok milliárd kell ide és sok-sok milliárd kell ahhoz, hogy a magyar földet azzá tegye, hogy erős várává legyen a magyar nemzetnek.

Ez a sok-sok milliárd meg van, ott van elszórtan a magyarság sebében, csak össze kell gyűjteni és céltudatosan a magyar föld szolgálatába kell állítani.

Ezt cselekszi a „Gazda” Bank igazgatósága amikor a „Gazda” Bank tőkét emeli.

A magyar haza, a magyar nemzet, a magyar föld iránti tartozó kötelességét teljesíti minden magyar gazda, amikor fölösleges koronáit — a helyett, hogy azt a merkantill bankokban helyezné el, ahelyett, hogy a börzére vinné — a „Gazda” Bank részvényeibe helyezi el!

— **A „Gazda” Bank tőkeemelésé.** A „Gazda” Bank részvénytársaság főtisztviselője *iff. Mikecz Miklós* úr Zemplén vármegyébe érkezik s a részvény elővételi jogok gyakorlása nála — december hó 5-én Tokajban d. e. 9—12. Tarczalon d. u. 3—6-ig, 6-án Szerencsen d. e. 9—12-ig, 7-én Olaszliszkan d. e. 9—12-ig,

9-én Sárospatakon d. e. 9—12-ig a jegyzői hivatalokban, 8-án és 10-én Sátorajauhelyben a vármegyei Gazdasági Egyesület irodájában — eszközölhetők.

Igazgató-választmányi ülés. A vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya folyó hó 17-én d. e. 10 és fél órakor a vármegyeháza kis tanácstermében ülést tart. A nagyfontosságú ülés tárgysorozatát jövő számunkban adjuk.

Belépés a Gazdasági Egyesületbe. Zimmermann Jakab erdőbényei és abaujszántói szőlőbirtokos, bornyagykereskedő a vármegyei Gazdasági Egyesületbe **100.000 koronás** befizetett alapítvánnyal alapító tagul belépett.

A Szőlészeti és Borászati s a Mezőgazdasági Osztály e hóban ülést nem tart.

— **Köszönet és nyilvános nyugtázás.** A Zemplénavarmegyei Kazinczy-Kör mindazoknak, akik a Fejes emléktünnepély megvalósításához anyagi segítséggel hozzájárultak, hálás köszönetét nyilvánítja. *Felülfizettek:* Gróf Széchényi Wolkenstein Ernő és neje, Fejes Ernő 20000, Kelemen József 8000, Thuránszky László 6000, Buday Ákosné 4000, Roth Sámuel 6000, dr. Haas Bertalan, Hrabéczy Kálmán 3000, Goócs Ignác 2000, Kardos Ignác, dr. Buday Sándor, Dongó Gyárfás Géza, Schiller Kálmán, Szappanos Imre 1000 koronát. Az énekkar költségeinek fedezéséhez hozzájárultak: Emödy László, Nagy Kálmán, dr. Nyomárkay Ödön 10000, Id. Meczner Béla, Mester Dezső, Olchváry Pál, Szabó Mihályné 5000, Mózes Margit, Pataky Ferencz, Köröskényi Tamás, dr. Székely István, Szeniczey Ödön, Lehoczky Sándor, dr. Honéczy Géza, Mizesák István, dr. Oláh István, Olchváry Dezső, Kelemen Pál, Izsépy Andor, dr. Csizy Béla, dr. Izsépy Tihamér, N. N. 2000, Nemes Andor, dr. Bornemissza Károly 1000 koronával.

Ákar Ön takarékoskodni

anélkül, hogy jó kávéjáról lemondjon? Ezt eléri, ha az **Enriło**-t használja. Az **Enriło** egymagában, jól felforralva, minden pótlék nélkül helyettesíti a ma oly költséges babkávét. Izbén legjobban megközelíti a babkávét és amellet zamatosabb, szebb színű és összeállításánál fogva nagyon tápláló, mert az összes tápanyagokat tartalmazza. Nagyon kiadós és ezért a fogyasztásban rendkívül olcsó, **Enriło** a legfinomabb babkávé-pótlék is. Egy kísérlet meg fogja Önt győzni. Ezen különlegeség kiváló minőségéért annak egyedüli gyártói: **Franck Henrik Fiai** szavatolnak.

ENRILO

Nyilt-tér.

E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

A „Zemplén“ folyó hó 1.-i számában, hasonló címmel közreadott közleményünkre vonatkozólag kijelentjük, hogy az abban foglaltaknak Schwartz Zsigmond urra vonatkozó része, téves információon nyugszik, mint ilyet visszavonjuk s kérjük a közvéleményt ennek folytán a „Nyilatkozat“ eme részét tekintse meg nem történtnek.

Sátoraljaujhely, 1923. dec. 2.

Lefkovics Lőrincz
Török László

Kosztpénz!

Felhívom T. vidéki tiszteleim figyelmét arra, hogy Bank- és Tőzsdebizományi irodám a mai naptól kamatoztatás céljából valorizálva is elfogad kisebb-nagyobb összegeket heti 4-10 %/o-os kamatokra.

Eljárás: Cégetől kérjen postatakarékpénztári csekklapot, melyen az összeget megküldi. Cégem Önnek a pénz beérkezésével egyidejűleg úgy a pénzről, valamint annak biztosítására 200%o-os értékpapírfedeztről letétjegyet küld. A kosztba adott összeg 8 napra felmondható. — Tőzsde megbízásokat, pénzt vidéki bankoktól, tőzsdebizományosoktól is elfogadok. Válaszbélyeget feltétlen kérek.

László Dániel

bank- és tőzsdebizományos
Budapest, Szabadság-tér 2. sz.
Telefon: 201-30, 23-64.

Amputáltak!
Keleti-féle legmodernebb szerkezetű **műlábak** a legtöbbszörösebbek!
Elegáns, könnyű, zajtalan járás! Továbbá elsőrendű kivitelben eredeti gyári árak mellett szállít:
műkezelet, testgyenesítő-gépeket, sérvkötőket, haskötőket, gummi görcsérharisnyákat, betegápolási cikkeket és mindenféle gummiárukat
KELETI J.
Budapest IV. Petőfi Sándor-u. (Koronaherceg-utca) 17.
Telefon: 13-76.
Alapítva 1878.

PALMA
Kaucsuk talpvédő és kaucsuk cipősarok.
Előnyei!
Olcább és tartósabb a bőrnél! Védelem a hideg és nedvesség ellen. Cipésze felérőssíti.

WEISZ EMIL angol női szabó terme

Sátoraljaujhely, Gróf Somogyi Ilona-utca 11. sz. (Papsor)

Kosztümök, utcai ruhák, kabátok, sport-kosztümök

elegáns, divatos, elsőrangú kivitelben.

Páncz Lajos

kötszerész-műszerész
Sátoraljaujhely, Drugeth-utca 16.
Sérvkötő, haskötő és fűző-specialista. Készít: Műláb, műkez és mindenemű orthopaediai készülékeket.

Selyem lámpaernyők behuzását, ridikülők készítését, keztyűk és fűzők tisztítását és javítását elvállalom.

Hradil Károly

fényképészeti műterme
Saujhely, Széchenyi-tér 9.

Készít mindennemű, a fényképészeti szakba vágó munkákat.

Elsőrendű és pontos kiszolgálás
Kívánatra háznál is eszközöl felvételeket.

Schönfeld és Berkovits rt.

SÁTORALJAUJHELY

Molnár I. sarok és Károlyi-u. 1.

Legmagasabb árban veszünk mindenféle

NYERSBŐRT,
nyulat, rókát, görényt és nyestet.

Kovács Balázs Saujhely

Elvállal mindennemű férfi és női kalapok átalakítását, javítását és tisztítását.

Rákóczi-utca 43. (Diánnával szemben.) a legrövidebb idő alatt.

Raktáron mindenféle férfi gyalpukalapok minden szíjban.
Pontos ki árak. szolgálat. Jutányos

Aprított és hasábtüzifa

Elsőrendű hazai **SZÉN** garantált szag- és kőmentes

legolcsóbb napi árban kapható

Lefkovits Dávid és Társa

Telefon: 129.

Kossuth Lajos utca 30.

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyár

butorgyárában

ujjonnan készült komplett **hálószobák**

gyári árban kaphatók.

KÖSZVÉNY, CSUZ, REUMA,

szurás, szaggatás, csontfájdalmak enyhítésére évtizedek óta kipróbált legjobb szer a

KRIEGNER-féle

REPARATOR

Vérszegénység, idegesség ellen a világhírű

Tokaji CHINA VASBOR

Hölgyeknek legjobban ajánljuk a hírneves KRIEGNER-féle

AKÁCIA-szépítőszereket

(Akácia krém, szappan és puder)

Kapható minden gyógyszerertárban
Egyedüli készítő:

KRIEGNER gyógyszerertár
BUDAPEST, Calvin-tér.
Postai szétküldés naponta.

Jegyző urak

figyelmébe!

Raktáron tartjuk az összes

községi közigazgatási nyomtatványokat

és azt a legmérsékeltebb áron árusítjuk.

ZEMPLÉN

könyvnyomda
Sátoraljaujhely.

Karácsonyi és ujévi ajándékait Szabó Pál

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében vásárolja.

Imakönyvek! Ifjúsági iratok! Képeskönyvekből nagy választék mindkét nembeli ifjúság részére. Társasjátékok, sakkfigurák és táblák. Dobozos levélpapírok. Emlékkönyvek. Levelezőlap albumok. Festékek dobozokban. Magyar festőművészek képeinek másolatai keretbe. Hegedűk, húrok, hegedűtokok stb.

14 karátos arany töltőtollak!

Disztárgyak!

Íróasztal-készletek a legfinomabb kivittel!

